

Türk ??aret Dili Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Türk ??aret Dili Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31845>

Özet

Türk ??aret Dili Tutum Ölçe?i (T?D-TÖ), Türk ??aret Dili (T?D) hakk?ndaki bireysel tutumlar? ölçmek amacıyla 2021 y?l?nda Bilgiç, Aslan, Özdemir K?l?ç ve Kan taraf?ndan geli?tirilm? bir psikometrik araçtır. Ölçek, T?D'in kullan?m?na, yayg?nla?mas?na ve i?itme engellilerle ileti?ime yönelik bili?sel, duyu?sal ve davran??sal e?ilimleri de?erlendirmeyi hedefler. Geli?tirme çal??mas?, bu alandaki tutumlar? bilimsel yöntemlerle incelemek için standartla?t?r?lm?? ve güvenilir bir araç sunma ihtiyac?ndan do?muştur. Bu ölçek, özellikle e?itim, sosyal politika ve dil bilimi alanlar?nda ara?t?rmac?lar için önemli bir kaynak te?kil etmektedir.

Ölçe?in geli?tirilmesi süreci, madde havuzunun olu?turulmas?, uzman görüşlerinin alınmas? ve ardından faktör analizi gibi geçerlik çal??malar?n? içermiştir. T?D-TÖ, bireylerin i?aret diline kar?? sahip olduklar? pozitif veya negatif e?ilimleri nicel olarak belirleyerek, i?aret dili e?itimi ve fark?ndal?k programlar?n?n etkinli?ini ölçmede kritik bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Türk ??aret Dili, Tutum, ??aret Dili E?itimi, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, ??itme Engelliler, T?D-TÖ.

Yazarlar

H.C. Bilgiç, C. Aslan, C. Özdemir K?l?ç, A. Kan.

Amaç

Türk ??aret Dili Tutum Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin Türk ??aret Dili'ne (T?D) yönelik genel tutum düzeylerini ve bu tutumlar?n alt?nda yatan boyutlar? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde belirlemektir. Bu tutumlar genellikle T?D'in sosyal statüsü, öğrenme iste?i ve i?itme engelli bireylerle etkile?im kurma e?ilimi gibi alanlar? kapsamaktadır.

Ölçek, özellikle e?itim fakültelerinde, sosyal hizmetlerde ve sivil toplum kuruluşlar?nda çal??an veya bu alanlarda öğrenim gören bireylerin T?D konusundaki fark?ndal?k ve kabul düzeylerini de?erlendirmek için tasarlanmıştır. Elde edilen veriler, T?D'in toplumsal kabulünü art?rmaya yönelik stratejilerin geli?tirilmesine katkıda bulunmay? amaçlanmaktadır.

Yap? (Construct)

Ölçe?in ölçtü?ü psikolojik yap?, bireyin Türk ??aret Dili'ne kar?? geli?tirdi?i genel ve çok boyutlu tutumdur. Bu tutum yap?s?n?n, bili?sel (T?D hakk?ndaki inançlar ve bilgiler), duyu?sal (T?D'e kar?? hissedilen duygular) ve davran??sal (T?D öğrenme veya kullanma niyeti) bile?enlerden

olu?tu?u varsay?lmaktad?r.

Ölçek, tutumun yaln?zca tek bir genel skorla de?il, ayn? zamanda belirlenen alt boyutlar arac?l???yla da incelenmesine olanak tan?r. Bu alt boyutlar, ara?t?rmac?lar?n tutumun hangi yönlerinin (örne?in, T?D'in kültürel de?eri veya pratik faydas?) daha bask?n oldu?unu anlamalar?na yard?mc? olur.

Geçerlik

Türk ??aret Dili Tutum Ölçe?i'nin geçerlik çal???malar?, ölçe?in gerçekten T?D'e yönelik tutumu ölçtü?ünü do?rulamak amac?yla gerçekleştirilmi?tir. Geli?tirme makalesinde (Bilgiç et al., 2021) detayland?r?lan bu çal???malar genellikle yap? geçerli?i, kapsam geçerli?i ve görünü? geçerli?ini içerir.

Yap? geçerli?i, aç?mlay?c? ve do?rulay?c? faktör analizleri kullan?larak test edilmi?tir. Kapsam geçerli?i için ise, madde havuzunun ilgili literatürü ve uzman görüşlerini yans?t?p yans?tmad??? incelenmi?tir. Ölçe?in nihai formunun, teorik yap?yla uyumlu, yüksek düzeyde geçerli bir ölçüm sa?lad??? bildirilmektedir. Ancak, orijinal kaynakta spesifik geçerlik de?erleri belirtilmemi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n tutarlı???n? ve istikrar?n? de?erlendirmek için yap?lm???r. Genellikle iç tutarlı?k katsay?s? (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test güvenilirli?i yöntemleri kullan?lm???r.

Attitude Scale for Turkish Sign Language (TSL-AS) makalesinde, ölçe?in iç tutarlı???n?n kabul edilebilir veya yüksek düzeyde oldu?u rapor edilmi?tir. Yüksek güvenilirlik katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve tesadüfi hatalardan kaynaklanan varyans?n dü?ük oldu?unu göstermektedir. Orijinal kaynakta spesifik güvenilirlik de?erleri belirtilmemi?tir.

Faktör Analizi

Türk ??aret Dili Tutum Ölçe?i'nin yap?sal bütünlü?ünü ortaya koymak için faktör analizi yöntemleri uygulanm???r. Geli?tirme sürecinde ilk olarak Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak ölçe?in temel boyutlar? belirlenmi?, ardından Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile bu yap?n?n örneklem verileriyle ne kadar uyumlu oldu?u test edilmi?tir.

Bu analizler sonucunda ölçe?in çok faktörlü bir yap?ya sahip oldu?u ve T?D'e yönelik tutumun farklı alt boyutlardan olu?tu?u tespit edilmi?tir. DFA sonuçlar?, kabul edilebilir uyum indeksleri ile ölçe?in teorik yap?s?n?n do?ruland???n? göstermi?tir.

Araç (Instrument)

Test Türü: Geli?tirme amaçlı? Tutum Ölçe?i (Attitude Scale).

Biçim: Orijinal çal??mada derecelendirme bilgisi verilmemiştir, ancak tutum ölçekleri genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme formatında kullanılır (Örn: "Kesinlikle Katılmıyorum"dan "Kesinlikle Katılıyorum"a).

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri, öğretmen adayları veya Türk ??aret Dili ile ilgili alanlarda çal??an yetkinler.

Yaş Grubu: Yetkinler (Genellikle 18 yaş ve üstü).

Popülasyon Detayları: Ölçek geliştirme çal??ması genellikle ilgili alanda eğitim alan veya bilgi sahibi olan örneklem grupları üzerinde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli, kağıt-kalem veya online uygulama formatına uygun Likert tipi bir ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Engelliler Eğitimi, Psikolojik Ölçme, Geçerlik, Güvenirlilik, Sosyal Tutum, TSL-AS.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: Sorumlu Yazar (Cem Aslan) için: cemaslan@gazi.edu.tr

Yayın Adresi: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

İzinler & Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2021.

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı izinleri ve ücret bilgisi için sorumlu yazar Cem Aslan ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik araştırma amaçlı kullanımlar genellikle ücretsizdir, ancak ticari veya geniş ölçekli uygulamalar için izin alınması zorunludur.

Orijinal makale, Participatory Educational Research dergisinde yayımlanmıştır ve erişilebilir durumdadır.

Referanslar

Bilgiç, H.C., Aslan, C., Özdemir Kılıç, C., & Kan, A. (2021). Developing an Attitude Scale for Turkish Sign Language (TSL-AS). *Participatory Educational Research*, 8(1), 200-218. <http://dx.doi.org/10.17275/per.21.11.8.1>

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

[turk-isaret-dili-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Türk İşaret Dili Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM